

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—
četr strani din 500—, 1/2 strani
din 250—, 1/4 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Bilanca o edini blaginji

Znani angleški pisatelj in socialni reformator Ruskin, ki je umrl v prvem mesecu sedanjega stoletja, je zapisal te-le besede: »Edina blaginja je življenje.« Življenje je edina prava in resnična dobrina. Vse drugo je sredstvo, ki naj služi življenju: njegovemu vzdrževanju, dviganju, napredovanju in izpopolnjevanju. Življenje je dobrina, v koje skrivnostno globočino še ni mogel pronikniti noben ustvarjen duh. Njegova ohranitev in izpopolnitev, ki se s tujim izrazom imenuje kultura, je dolžnost vsakega poedinca. Človeška družba ima veliko nalogo, da štiti življenje posameznikov, v čigar obrambo je sam Bog zapovedal v svoji peti zapovedi: »Ne ubijaj!«

Kako izpolnjuje človeška družba to zapoved, dokazujejo dogodki letošnjega leta. Ko gre to leto v zaton, mu pojejo v slovo svojo gromko pesem kanoni, ki grmijo na Kitajskem in v Španiji. Ni to pesem življenja, to je pesem smrti. Njihovi zvoki strahotno tulijo, njihove krogle nosijo s seboj smrt, ki ima najobilnejšo žetev. Na tisoče ljudi je že obležalo in na stotisoče jih bo obležalo na njivah smrti. To je učinek pošastno napihnjene sebičnosti, ki se odeva v nacionalni plašč ter tako uniformirana meni, da je vzvišena nad božje zapovedi. Japonski imperializem (osvajalnost) steguje kakor polip svoje pohlepne roke po Kitajski, ki se krčevito brani strahovitega objema. Španija pa se brani rdeče poplave, ki jo je komunizem začel v krvi ter jo nadaljuje s krvjo. Že poldrugeto leto traja državljanska vojna, ki slabi Španijo, in žal, da s koncem letošnjega leta še ne bo končana.

Božičnemu spe u nebeških krilatcev: »Mir ljudem na zemlji« so v nekaterih delih sveta kot odmev odgovarjali kanoni in bombe. Sreča, velika sreča človeštva je, da je drugod to orožje, ki oznanja in bruh smrt, ostalo nemo. Saj vendar nudijo sedanje države sliko sveta, štrlečega v orožju. Po podatkih Zveze narodov (oddelek za razorožitev) so vojaški stroški držav znašali v dolarski vrednosti 7,1 milijarde zlatih dolarjev v letu 1937, v letu 1913 pa 2,5 milijarde. Od 7,1 milijarde zlatih dolarjev (kar je 12 milijard papirnatih dolarjev, to je okrog 550 milijard dinarjev), ki jih je izdal svet v letošnjem letu za oboroževanje, odpade na evropske države 4,6 milijarde, na vse druge izven-evropske države pa dve in pol milijarde. Evropske države so od leta 1932 do 1937 svoje izdatke za oboroževanje povišale za 80 odstotkov (od 2,6 na 4,6 milijarde). Od 64 držav, ki so izdale letos za oboroževanje 7,1 milijarde zlatih dolarjev, je sedem držav (Francija, Nemčija, Anglija, Rusija, Italija, Japonska in Zedinjene države v

Ameriki) udeleženi s 5,4 milijardami, to je s 76 odstotki vseh izdatkov.

Na svetu so torej nagromadene gomile orožja in municije. Treba je velike modrosti vodečih državnikov, da se ti instrumenti smrti ne sprožijo ter poženejo med ljudi, stoječe v nasprotnih taborih. Naša država ima sedaj vlado, ki se vsestransko in uspešno trudi za ohranitev miru na naših mejah in v Evropi. O tej svoji mirovni politiki in njenih uspehih je mogel predsednik vlade dr. Stojadinović na seji finančnega odbora narodne skupščine dne 21. decembra naslednje ugotoviti: »Držeč se osnovne črte naše zunanje politike, smo uspeli, da ohranimo vsa prijateljstva in da tem prijateljstvom dodamo še nova, ki so nam dragocena zaradi zavarovanja naših gospodarskih koristi in zaradi zavarovanja miru na naših mejah. Osnovna ideja naše zunanje politike — mir — je triumfirala povsod na Balkanu, v donavski kotlini in na obali Jadrana. Reči smemo, da niso narodi, ki prebivajo v tem kraju Evrope, nikoli živeli v trdnjšem miru kakor danes. In če vidimo danes temne oblake na obzorju mednarodne politike, jih ni treba iskati ne na Balkanu, ne na Donavi, ne na Jadranu, ampak zunaj naše države in zunaj naših meja. Naš narod se zato sme po zaslugi takšne zunanje politike v miru posvetiti svojemu gospodarskemu, socialne-

mu, kulturnemu in prosvetnemu napredku in notranji konsolidaciji, prepričan, da mu je mir na vseh njegovih mejah popolnoma zavarovan.« Bilanca dela sedanje vlade za ohranitev miru je torej ne samo zadovoljiva, marveč celo odlična. Vlada je z velikim uspehom storila vse korake ter podvzela vse mere, da zagotovi ohranitev miru in s tem ohranitev življenja državljanov, katero je po navedenih besedah angleškega pisatelja Ruskina »edina blaginja«. S tem je vlada omogočila, da se življenje državljanov razvija ter napreduje na gospodarskem, socialnem, kulturnem in prosvetnem področju. Ni pa se zadovoljila s tem, da ustvari možnosti življenjskega napredka, marveč je pri ostvarjenju tega napredka z uspešnimi ukrepi sodelovala. Rešila je kmeta dušeče more preza-dolženosti z likvidacijo vprašanja kmečkih dolgov. Storila je potrebne sklepe, da se odstrani druga ostalina žalostne in pogubne JNS vlade: nelikvidnost denarnih zavodov. Z ugodnimi pogodbami z drugimi državami je odprla naši trgovini zunanja tržišča, ki so ji bila prej nedostopna ali slabo dostopna. Z javnimi deli je v mejah proračunske možnosti zaposlila veliko število nezaposlenih in obenem ustvarila potrebne predpogoje gospodarskega napredka. Ugodna bilanca dosedanjega dela sedanje naše vlade daje upanje in hkrati upravičenje za nadaljnje delo v službi za ohranitev in napredek največje dobrine: življenja državljanov.

V NAŠI DRŽAVI

Poslanstvo miru, katerega širi naša država

V Beogradu je zboroval pred božičnimi prazniki finančni odbor in obravnaval posamezne postavke državnega proračuna. Dne 21. decembra je bil pred finanč. odborom proračun zunanjega ministrstva v iznosu 157 milijonov dinarjev. Letošnja postavka je napram onim iz prejšnjih let znatno znižana.

Ob priliki razprave izdatkov za zunanje posle je imel zunanji minister dr. M. Stojadinović pomenljiv govor, ki je bil po vsem kulturnem svetu sprejet z največjim odobravanjem kot poslanica miru.

Med drugim je naglasil vodja naše zunanje politike:

»Letos smo doživeli obiske bolgarskega ministrskega predsednika Kjusevanova, italijanskega zunanjega ministra grofa Ciano, nemškega zunanjega ministra barona Neuratha in francoskega zunanjega ministra Delbosa. Jaz sam sem obiskal: Ate-

ne (grška prestolica), Sinajo (tam prebiva romunski kralj), Pariz, London in Rim. V najbližjem času me še čaka obisk Berlina. Vsi obiski, kateri so počastili Beograd, in vsi obiski, katere sem opravil sam, so najlepši dokaz za uspešno zunanjo politiko naše države.

Posrečilo se nam je, da smo si ohranili vsa prijateljstva in smo tem dodali še nova, ki so za nas koristna radi osiguranja našega gospodarstva in radi miru ob naših mejah.« Fin. odbor je z navdušenjem sprejel Stojadinovičevo zagotovilo miru.

*

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov. Kakor je izjavil kmetijski minister Svetozar Stanković, je ministrski svet na svoji seji 23. decembra sprejel tri uredbe. Prva se tiče uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, druga državnega lesno-industrijskega podjetja »Šipada«, tretja pa šumsko-industrijskega podjetja Dobrljin-Drvar. S prvo uredbo, ki se nanaša na likvidacijo kmečkih dolgov, se izvedejo nekatere spremembe in dopolnitve, ki jih je praksa pokazala kot potrebne. Med drugim daje uredba možnost pritožbe na okrožna sodišča zoper odločbe oblastev, ki izdajajo potrdila o svojstvu kmeta.